

کتابخانه های آموزشگاهی

فرهاد بیاضی مقدم

انتشارات آریان قلم

سرشناسه : یوسفی مقدم، فرهاد، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور : کتابخانه های آموزشی / فرهاد یوسفی مقدم.
مشخصات نشر : تهران : آریان قلم، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری : ۱۳۷ ص. : نقشه، جدول، نمودار
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۹۷-۷-۷
وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : کتابخانه های مدارس- ایران- بهبهان- نمونه پژوهی
موضوع : کتابخانه های دبیرستانی- ایران- بهبهان- نمونه پژوهی
موضوع : کتابخانه های مدارس- استانداردها
رده بندی کتبی : ۱۳۹۲ : ۹۴۱۹۷/م۴ : Z۶۷۵
رده بندی یو پی : ۲۵۰ : ۰۲۷
شماره کتابشناسی ملی : ۰۲ : ۳۳۰

کتابخانه های آموزشی

ناشر : آریان قلم

مؤلف : فرهاد یوسفی مقدم

ناظر کیفی : نخستین پایگاه مشاوره پژوهشی (نیکان)

ناظر فنی : محمد سعید زینلیان

چاپ متن : مهارت

صحافی : رئوف

نوبت چاپ : اول

تاریخ انتشار : ۱۳۹۲

تیراژ : ۱۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۹۷-۷-۷

قیمت : ۵۵۰۰۰ ریال

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۶۳ واحد ۲

تلفن : ۶۶۶۲۶۶۸۱-۰۹۱۲۱۲۰۱۸۶۹

فهرست

.....	عنوان	
.....	پیشگفتار	
.....	مقدمه:	
.....	فصل اول: کلیات پژوهش	
.....	بیان مسأله پژوهش:	
.....	اهمیت پژوهش:	
.....	هدف و فایده پژوهش:	
.....	پیشینه‌های علمی پژوهش:	
.....	تعاریف:	
.....	مقدمه:	
.....	فصل دوم: ادبیات پژوهش	
.....	مقدمه:	
.....	۱- پیشینه پژوهش در ایران	
.....	۲- پیشینه پژوهش در خارج از ایران	
.....	نتایج حاصل شده از مطالعه پیشینه‌های دانش و کاربردها:	
.....	فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش	
.....	نوع پژوهش:	
.....	روش پژوهش:	
.....	جامعه آماری پژوهش:	
.....	ابزار و شیوه گردآوری اطلاعات:	
.....	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته‌ها	
.....	مقدمه:	
.....	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها	
.....	نتیجه‌گیری و بحث:	
.....	پیشنهادها:	
.....	منابع:	
.....	الف) فهرست منابع فارسی:	
.....	ب) فهرست منابع لاتین:	
.....	پسوست:	

با توجه به اهمیت انسانی که کتابخانه آموزشی در رشد و پیشرفت دانش‌آموزان و معلمان عزیز کشورمان دارد و نقش اساسی پایه و اساس استفاده از کتابخانه‌ها در مقاطع بالاتر تحصیل ایفا می‌کند، اقدام به تألیف این کتاب در قالب تحقیقی در پنج فصل نمود. در سال ۱۳۸۷ برای یافتن مشکلات موجود در کتابخانه‌های آموزشی بهیمنان، ابتدا وضعیت این کتابخانه‌ها در دو مقطع راهنمایی و دبیرستان از نظر نیروی انسانی، مجموعه، خدمات و فعالیتها، فضا و تجهیزات و به تبع آن بودجه‌ریزی قرار دادم و سپس نتایج بدست آمده را با استانداردهای موجود در کتاب استانداردهای کتابخانه‌های مدارس کشور سال ۱۳۸۴ توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران منتشر گردید، مورد مقایسه قرار دادم و در پایان کتاب پیشنهاداتی را به منظور بهبود وضعیت این کتابخانه‌ها ارائه نمودم. بر خود لازم می‌دانم که از استاد محترم گروه کتابداری جناب آقای دکتر عبدالحمید معرفزاده و جناب آقای دکتر مجتبی اسدی جهت راهنمایی‌های ارزنده آنها تشکر نمایم.

فرهاد یوسفی مقدم

Ufarhad5@yahoo.com

پژوهش‌های گوناگون در زمینه آموزش و پرورش گویای آن است که انسان زمانی به بهترین وجه چیزی را می‌آموزد که نقش فعالی در جریان یادگیری ایفا کند. به عبارت دیگر، میزان یادگیری افراد زمانی بالا می‌رود که خود، اطلاعات مورد نیازشان را بیابند. با وجودی که اولین مکان برقراری عادت به جستجو و مطالعه خانواده است، ولی به نظر می‌رسد که مناسب‌ترین زمان برای پایه‌گذاری چنین عادتی از سال‌های اولیه تحصیل افراد سرچشمه می‌گیرد. شالوده و اساس عادت استفاده از کتاب و کتابخانه در مراحل رسمی کسب علم و از آموزشگاه‌ها آغاز می‌شود. بنابر گزارش چهلمین کنفرانس بین‌المللی تعلیم و تربیت، در دنیای ارتباطات و اطلاعات لازم است معلم و دانش‌آموز هر دو بیاموزند که چگونه اطلاعات را کسب کنند و چگونه به برقراری و مبادله اطلاعات اقدام نمایند (دانیان، ۱۳۷۵، ص ۱۸). به همین سبب، کتابخانه‌های واقع در آموزشگاه‌ها از بنیادی‌ترین مراکز یادگیری و از بهترین مراکز برای تدریس و ترویج اهداف آموزشی هستند. اگر هدف‌های آموزش و پرورش، انتقال دانش، القای تدریجی ارزش‌ها، پرورش مفاهیم و توان ذهنی، جسمی، اجتماعی و هنری باشد، نقش کتابخانه‌های آموزشی به عنوان مکمل برنامه‌های آموزشی در پرورش و تربیت اهمیت بسزایی دارد (اولسون^۱، ۱۳۷۷، ص ۹۳). دانش‌آموز در مدرسه می‌آموزد که چگونه بخواند و از کتابخانه به او یاد می‌دهد خواندن را به حکم نیازهای تربیتی، شخصی و حرفه‌ای دوست و یار کتابخانه مدرسه به جامعه مخاطب خود کمک می‌کند که آموزش بطور پیوسته ادامه یابد و قدرت مطالعه صحیح و خردآموز را بیست آورد. زیرا در دنیایی که هر روز مسایل دشوارتر و پیچیده‌تری مطرح می‌شود، ضرورت دارد که افراد دارای مهارت‌های کودکی و نوجوانی در مسیر صحیح کسب دانش و افزایش اطلاعات به منظور ایجاد توانایی و امکانات برای حل دشواری‌های فردی و اجتماعی قرار گیرند. گفته‌ها و نوشته‌های بسیار در این چارچوب به عناصر آگاهی بخش و تربیتی، خان و مدرسه اشاره دارند و رفع نارسایی‌های آموزشی و پرورشی را در گرو تدبیرها و همکاری‌های آن می‌دانند. اما عنصر دیگری نیز وجود دارد به نام کتابخانه مدرسه که سومین جایگاه و مأوای کودکان، نوجوانان و جوانان دانش‌آموز محسوب می‌شود زیرا کتابخانه به گسترش افق فکری آنان، ایجاد میدان وسیعی از رغبت‌ها، سرگرمی‌ها، اشتیاق‌ها، متنوع با ارزش و مفید، فراهم ساختن امکانات رشد و پرورش ذوق هنری، تقویت و قدرت ارزیابی هنری، و همچنین تشویق آنها به فعالیت‌های اجتماعی و شرکت در کارهای دسته جمعی کمک می‌کند (عماد خراسانی، ۱۳۸۱، ص ۲۵). در کشور ما همان‌طور که وجود آموزش و پرورش به صورتی نظام‌یافته سابقه طولانی ندارد؛ نقش کتابخانه‌ها نیز در مدارس هنوز شناخته شده نیست. ولی اکثر کشورهایی که سابقه طولانی‌تری در زمینه آموزش و پرورش دارند، از دیرباز در ایجاد کتابخانه‌ها زمینه مساعدی از خود به نمایش گذاشته‌اند. در این کشورها اکثر آموزشگاه‌ها اعم از

مدارس و محله‌های آموزشی کتابخانه را یک رکن اساسی برای ارتقاء سطح علمی می‌دانند و زمانی که این آموزشگاهها طراحی و ساخته می‌شوند از قبل طراحی کتابخانه در رأس برنامه‌ریزی آنها قرار دارد. در کشور ما لزوم ایجاد کتابخانه در زمان تأسیس دبستان فرهاد مورد توجه قرار گرفت. "در همان اوایل تأسیس، کتاب چندانی جهت تجهیز این کتابخانه موجود نبود لذا با توجه به رسالت تشکیل این کتابخانه، دست‌اندرکاران را بر آن داشت که با حداقل امکانات، کتابخانه را برپا نمایند" (میرهادی، ۱۳۵۷، ص ۳). در واقع با کمک کتابخانه مدرسه توان بهتر خواندن، بیشتر خواندن و برانگیختن ذوق مطالعه در کودکان و نوجوانان پایه‌گذاری می‌شود تا ضمن ایجاد عادت به مطالعه و آموزش درست خواندن، برای استفاده از سایر کتابخانه‌ها در مقاطع مختلف دوران زندگی آماده گردند. بدین ترتیب کتابخانه مدرسه یکی از مهم‌ترین ابزار پایه برای ایجاد عادت به مطالعه در دوران خردسالی بنابر مورد و از ویژگی‌های آن در نظام پیشرفته آموزشی، پیوند دادن کلاس درس و برنامه آموزشی با کتابخانه است. بر عایت به استحضار نقش کتابخانه‌های آموزشگاهی در جامعه، در این کتاب به بررسی وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاهی (زاهدانی، بیرستان) شهر بهبهان پرداخته شده است؛ سپس وضعیت کتابخانه‌های موجود با استانداردهای کتابخانه‌های مدارس مورد مقایسه قرار گرفته است.